

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Eica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Casa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Casa de păstrare”, (Mercurea), „Casa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Cămpiană”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișorul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercurul”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Orăveșana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilva-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Sercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnăveana”, „Tâbleșana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vâldeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Bilanțul semestral al „Albinei”.

După vechiul său uz „Albina”, își publică în numărul nostru prezent încheierea semestrală, pentru a oferi acționarilor și altor interesați ocazia a se orienta asupra mersului afacerilor acestui institut în prima jumătate a anului de gestiune curent.

Bilanțul se încheie cu active totale de K 32.760,541 — în creștere față de perioada corăspunzătoare a anului 1907 cu circa K 2,500,000 — și față de finele anului trecut cu circa K 1.800,000 —; iar profitul net al celor dintâiu 6 luni se cifrează cu K 163,100 —, (plus față de 30 Iunie 1907 de circa K 25,000) ceea-ce corăspunde unei rentabilități de circa 6-80% ale capitalului social de K 2.400,000.

În semestrul expirat institutul acesta a operat cu întreg capitalul, urcat la suma de K 2.400,000 în adunarea generală din 1907, în măsura căruia s'au dezvoltat și singuraticii rami de afaceri.

Pozițiile mai principale ale bilanțului sunt: la active: Escontul de cambii, care cu toată nizuința conducerii de a restrânge încâtva operațiile în acest ram a crescut față de 30 Iunie 1907 cu circa K 1.100,000 și față de finele anului 1907 cu 1.200,000 cifrându-se în total cu K 12.638,853. Din suma aceasta Reescontul reprezintă suma de K 3.898,858 arătând față de perioada corăspunzătoare a anului trecut o creștere de circa K 1.060,000 dovadă a mulțimii cererilor ridicate față de primul nostru institut, mai ales de surorile ei mai mici.

Nu mai puțin decât Escontul au crescut față de 1907 și Împrumuturile hipotecare și

anume cu circa K 1.300,000 la K 8.902,905 (față de finele anului 1907 creșterea este de K 420,000); asemenea Cred. camb. cu acop. hip. cu circa K 88,000 la K 1.892,669 și Creditele de Cont-Curent dela K 2.705,174 la K 3.323,542; în fine Efectele publice, exclusive Efectele fondului de garanție al scris. fonc. și ale Fondului de penziune, cari sunt neschimbate, cu circa K 270,000 la K 3.082,816.

Dintre pasive sunt de remarcat Rezervele (inclusive Fondul de penz. de K 585,903; care încă formează proprietatea institutului) de K 1.041,000, în creștere față de Iunie 1907 cu circa K 81,000; cu Fondul de garanție al scris. fonciare cu tot, în sumă de K 500,000, Rezervele totale se urcă la conziderabila sumă de rotund K 1.541,000.

Cea mai însemnată poziție a pasivelor sunt Depozitele spre fructificare în sumă de K 16.336,879 arătând față de Iunie a. tr. ca și față de finele anului 1907 o creștere de circa K 1.200,000. Circulația scrisurilor fonciare cu toate greutatea ce întimpină plasarea lor în urma depresiunii târgului de efecte ce durează încă, a crescut față de Iunie a. tr. cu circa K 1.300,000 și față de finele lui Decembrie 1907 cu circa 1/2 mil. la K 7.032,000. Față cu creșterea însemnată a Reescontului amintită mai sus poziția: Diverse conturi creditoare, arată față de perioada corăspunzătoare a anului trecut și de ultimul bilanț anual o reducere de rotund K 1.209,000 la K 1.147,244.

Venitul brut realizat în primul semestru al anului curent se cifrează cu K 862,437, față de K 767,558 în perioada corăspunzătoare a anului trecut; din totalul acesta venitul de interese este de K 847,181, cu rotund K 96,000 mai mult decât în 1907, și anume a

dat cel mai mare venit Escontul, de K 367,278 (+ de K 54,000), apoi Imprum. ipotecare de K 222,186 (+ rotund K 16,000); pe când venitul ceilalți rami de afaceri precum și Chiriile și Proviziunile s'au mișcat cam tot în cadrele anului trecut.

Desvoltarea afacerilor și creșterea clientelei primului nostru institut, evidente din cifrele de mai sus, a necesitat, natural, și o urcare corâspunzătoare a speselor de administrație, cari se prezintă cu K 113,196 față de K 95,782 în anul trecut.

Politica Băncilor noastre.

(Educațiunea economică a țărânimii, clientela principală a băncilor).

Dr. Traian Mihaiu.

IV.

În articolul de față vom vorbi de educațiunea economică a clientelei băncilor noastre, care în majoritate covârșitoare, este țărâtimea.

Educațiunea economică a țărâtimei, clientela principală a băncilor noastre, azi este o chestiune cu mult mai arzătoare, ca chiar problema creditului. Țărâtimea a făcut în măsură prea mare folosită de credit, și ce caracterizează acest credit este faptul, că partea consumătoare, precumpănește partea lui producătoare. Putem fără îndoială spune, că cel puțin 50% din acest credit s'a întrebuintat pentru scopuri consumătoare, dar nu producătoare, proporție, care nu se poate numi favorabilă pentru starea agriculturii românești.

Aceea-ce înțelegem sub credit producător și consumător, vom arăta într'un articol viitor.

Trebuie să ne mirăm, că până azi nu s'a vorbit aproape de loc de o educațiune gospodărească a sătenilor imprumutători, care trebuie să însoțească creditul, pentruca acesta să devină roditor și să aducă foloase. Aceasta arată, că politica băncilor noastre a fost birocratică, rutinară, formală, dar nu economică, inițiativă, reală. Cele mai multe bănci au un trecut de unu sau două decenii, și conducătorii lor totuși nu s'au gândit încă, că nu-i destul să dai singur credit, dar totodată și învățătura necesară, pentruca banul imprumutat să-și îndeplinească adevăratul său rol în viața gospodărească. O bancă, care cultivă simpla meserie a imprumuturilor de bani, nu este o bancă în întregul înțeles economic al cuvântului, ci mai mult o casă de speculă, cum le vedem la bancheri egoiști și lacomi. Nouă ne place să credem, că burghezimea noastră care-i financiarmente organizată la bănci, nu vrea să fie asemănată cu acești bancheri, ci cu capitalistul generos și cumpătat.

Observarea aceasta învinovătoare se poate face însă băncilor noastre, cari n'au menirea de a desfășura traficul de bani în mod mașinal, fără să se intereseze mai de aproape de soarta mușterimei lor, care-i țărâtimea, unica clasă adevărat producătoare în societatea noastră. Creditul acestor bănci fără dăruirea creșterii gospodărești potrivite sătenilor, rămâne șubred, vitreg și chiar sterp, pânăce întovărășit de învățăturile de lipsă, devine rodnic, vânos, național.

Nu sunt băncile în primul rând chemate de a răspândi și de a duce grija patriotismului și naționa-

lismului economic, în care nu zace numai chezașia viitorului lor material, dar și garanția noastră ca neam?

Țărâtimea materialicește îndatorită și politiceste lăsată în voia sortii, așteaptă dela băncile noastre luminarea și învățătura agronomică, fără care se va înămoli tot mai mult sub povara datoriilor, periclitând astfel și progresul băncilor. Țărâtimea și băncile, deși două lucruri diferite, economiceste sunt înleștate organic unul în altul, două existențe întretășute prin mii de legături și canale, așa, că prosperarea țărâtimei va însemna și ridicarea stării băncilor, iar slăbirea și căderea ei, crizele, sau chiar falimentele băncilor.

Așezămintele noastre de bani și credit, au dat sătenilor imprumuturile fără controlul destul de riguros, fără instrucțiunea recerută, și încă cu dobânzi relativ urcate.

A sosit acum timpul ca să se ispășească aceasta, și să caute cu toate mijloacele să împărtășească sătenilor și educațiunea economică, care nu-i numai din punct de vedere material un factor de căpetenie în viața lor, dar și socialmente și moralmente o datorință sfântă a lor, pe care vor trebui să o îndeplinească cât mai grabnic și cu orice preț.

Repetăm încă odată: creditul agricol fără educațiune economică pentru sătean este un mare pericol de aceea trebuie învățătura și școala practică a culturii solului, să meargă mână în mână cu el, ca să-și îndeplinească chemarea binefăcătoare.

Dupăcum băncile au dăruit creditul, așa vor trebui să stăruiască, ca clientela lor sătenească să primească și creșterea și învățătura pe care o recere lucrarea mai modernă a pământului și civilizația agronomă.

Care ar fi calea și mijloacele pentru rezolvarea acestei probleme arzătoare?

Fără îndoială, că asociațiunea. Așa cum însăși băncile și-au întemeiat existența lor pe baza asociațiunii, se va putea ajunge la realizarea problemei educațiunii economice a clientelei lor, tot numai pe calea asociațiunii. În timpul nostru asociațiunea stăpânește toată viața producătoare. Principiul acesta l'au practicat chiar capitaliștii noștri mici, cari asociindu-se, au creat băncile cu capital mare și tare. Prin urmare, mijloacele și drumul pentru întemeierea unei școli agricole, este asociațiunea băncilor, cari la olaltă, vor putea să învingă toate piedecile și greutățile.

Trăim vremuri în cari capitalul mic și răsleț nu mai are rost remarcabil în viața economică, ci numai capitalul mare. Această școală de agricultură în care să predominescă studiul și exercițiul practic, recere de sigur o sumă de bani mai însemnată, pe care însă un grup de bănci asociate, ar alcătui-o cu ușurință și în scurt răstimp.

Se dau an de an din partea instituțiilor noastre de credit, sumulițe însemnate pentru scopuri culturale, filantropice și religioase, dar banii aceștia nu se folosesc întotdeauna rațional, ci chiar întrebuintați fără vină și cusur, isprava nu este mare, ba în multe cazuri zero. Cu totul altfel ar fi efectul acestor sume, dacă ele s'ar plămădi de băncile asociate în capitaluri mari, și s'ar plasa atunci în stabilimente ori așezăminte culturale, din care cel mai de nevoie și absolut trebuitor, ar fi după cum am spus, o școală agricolă practică. Această instituțiune s'ar putea întemeia de câte 10 sau 20 de bănci asociate așa, că capitalul folosit pentru cumpărarea unei moșii de vre-o 200 până 300 de jugăre de pământ arător și izlaz, precum edificiile necesare și capitalul de lucru, n'ar întrece 150 până la 200 mii coroane.

Pentru a crea un număr oarecare de diriguitori pricepuți și studiați s'ar putea da burse cu cari burserii să-și câștige cunoștințele de lipsă la vre-o facultate de științe agronomice. Aci să fie apoi toate satele, clientele băncilor, reprezentate prin flăcăi deștepți și harnici, cari după un an sau doi de studiu, întorși acasă să răspândească și democratizeze printre semenii lor învățăturile și practica dobândită. Aceste școli agricole model, n'ar fi numai un izvor mănos de învățătură pentru populația rurală, dar și-ar acoperi de sigur și speșele și ar da încă și un câștig net.

Iată în scurte trăsături o schiță asupra felului cum s'ar putea și cum ar trebui să se întemeieze din partea băncilor școli agricole pentru instruirea țăranimei lor datorase. Aceasta-i marea datorie morală și națională a băncilor către țăranime, care întrece poate datoria materială a țăranimei față de bănci.

(Va urma).

Dela „Solidaritatea“.

Sedința Direcțiunii — însoțirii noastre „Solidaritatea“, anunțată în numărul nostru precedent, s'a ținut, Duminecă la 2 crt. sub prezidiul d-lui P. Cosma. Au participat la sedință d-nii Romul Cărbăș (Timișoara); Ioan I. Lăpădat (Orăștie); Dr. Coriolan Pop (Oradea-mare); Sava Raicu (Arad); Dom. Rațiu (Sibiu) și Dr. Gavriil Suciu (Hateg).

Obiect de discuțiune au format toate chestiunile de actualitate în legătură cu legile și proiectele de legi noi, de interes pentru băncile noastre și s'au luat mai multe decisiuni importante în ce privește atitudinea ce este recomandabil să observe instituttele noastre de bani în fața noiei situații, ce li s'a creat, atât lor cât și clientelei lor.

Hotărârile luate se vor comunica băncilor aparținătoare „Solidarității“, în timpul cel mai scurt, printr'un circular separat.

Ca membrii noi au fost primite în sânul „Solidarității“ următoarele instituttele de bani ale noastre, cari și-au anunțat intrarea în conformitate cu statutele și au plătit prețul cuotelor subscrise, precum și taxele de înscriere statute:

„Agricola“ (Lugos); „Arina“ (Sanislău); „Aurora“ (Baia-mare); „Banca Poporală“ (Caransebeș); „Cămpiana“ (Mociu); „Frățietatea“ (Sadu); „Isvorul“ (Sângeorgiul-român); „Luceafărul“ (Verșet); „Mercur“ (Năsăud); „Orientul“ (Dobra); „Piatra“ (Teiuș); „Plugarul“ (Cacova, Banat); „Progresul“ (Ilia-murășană); „Tovărășia agricolă“ (S.-Sebeș) și „Ulpiana“ (Grădiște).

Biroul a fost însărcinat să lucreze un proiect de concluz cu privire la concurența băncilor și la înființarea de bănci noi.

Având în vedere, că informațiunile, ce se dau dintralte părți despre instituttele aparținătoare „Solidarității“ sunt neexacte, ba direct păgubitoare pentru băncile respective, s'a decis, ca biroul „Solidarității“ se servească cu informațiuni. Ca informațiunile se fie cât se poate de exacte, băncile în interesul lor binepriceput să facă uz de instituțiunea revizorilor experți, cât să poate de curând.

Din raportul secretarului extragem următoarele:

Băncile noastre ținând cont de dezvoltarea economică aproape rând pe rând și-au înmulțit capitalul social. Până când în deceniul trecut de abia ici colea

se ivea necesitatea sporirii capitalului social, până atunci în intervalul de 2 ani din urmă s'au făcut aproape pe toată linia emisiuni noi de acții; așa de exemplu „Albina“, „Bihoreana“, „Sentinela“, „Patria“, „Silvania“, „Ardeleana“, „Economul“, „Crișana“, „Grănițerul“, „Cordiana“ etc.

Această denotă, că am progresat pe terenul economic, că s'a înmulțit capitalul, căci altfel în interval așa scurt nu eră posibil a aquira atâtea capitale noi, de altă parte însă, că publicul recunoaște însemnătatea băncilor și manifestă încredere față de ele și rentabilitatea lor.

Cu toate hotărârile luate de conferințele directorilor de bancă, cu privire la înființarea de bănci, care nu este justificată prin trebuințele și interesele popoului nostru, în timpul din urmă s'au înființat mai multe instituttele noi cu capitaluri de multeori neînsemnate și cu puține prospecte pentru viitor.

Înființarea de bănci mici ca societăți pe acții pentru popor e direct păgubitoare, căci un minim de regie are fiecare bancă; astfel de bănci însă au și ambiția de a plăti dividende mari și cum le stau puține capitaluri la dispoziție lucră scump.

Activitatea noastră trebuie se țintească și intracolo, ca după puțină se aplanăm divergențele, ce există între bănci și se oblim calea, ca mai multe bănci mici să fuzioneze. Prin aceasta s'ar grupa și înmulți capitalele în mod mai favorabil ca acum, s'ar consolida mai multe bănci și s'ar face emisii de acții, cari nu reclamă capital nou.

Dacă am întâmpina puțină bunăvoință și altuizm din partea cercurilor competente, barem în parte s'ar putea realiza și ideea aceasta.

Dar realizarea ideei este urgentă și din motivul, că prin schimbarea legii execuționale tocmai clientela băncilor mici e mai atinsă și prin aceasta și dezvoltarea acestor bănci împedecată.

Schimbarea legii execuționale s'a făcut fără ascultarea cercurilor interesate și va avea de efect, că și băncile noastre vor trebui se ia măsuri pentru salvarea pretenziunilor, cari nu află acoperire prin dispozițiunile legii schimbate.

În special ne interesează acele dispoziții ale legii, cari se referă la poporul agricol, căci doar cea mai mare parte a clientelei băncilor noastre, putem zice 90% se recrutează din agricultori. Numai în al II-lea rând ne interesează dispozițiile referitoare la funcționari.

Proiectul pentru *homestead* s'a publicat, și conține o multime de dispoziții, cari taie adânc în viața economică a întregii țări și cari vor avea de urmare dacă în genere proiectul devine lege, că se nimicește creditul agricultorilor și așa restrins prin legea de execuție schimbată.

Se proiectează și schimbarea legii industriale. În senzul proiectului între altele se admite înființarea de însoțiri industriale, cari apoi se bucură din partea statului de împrumuturi fără de interese.

Tot de însemnătate mare economică e și proiectul de lege pentru uzurărie, care fixează maximul procentelor, ce se pot lua dela debitori, la 8%. Această măsură nu e între toate împrejurările aplicabilă. Nu trebuie decât să ne gândim la criza financiară trecută, când etalonul de interese la băncile mari se urcase la 8—9%. Ar fi mai corect dacă s'ar lua de bază etalonul băncii de emisiune și s'ar enunță, că 3—4% peste acest etalon ar fi maximalul procentului, cu care se poate lucră.

În fine ne interesează de aproape și *Reforma dărilor*, care pentru băncile noastre însemnează o nouă sarcină.

În privința aceasta a apărut sub numirea „Băncile în nouă reformă a dărilor” de Ioan I. Lăpădat o lucrare, care o recomandăm băncilor noastre spre studiere.

Schimbarea și întregirea legii execuționale.

(Articolul de lege LX ex 1881).

(Continuare).

§. 21.

§ 147 al art. de lege LX din 1881 se întregește cu următoarele dispozițiuni:

Judecătoria fixează după împrejurări și cu considerare la propunerea exequentului, suma vadiului. Această sumă nu poate fi mai mică ca 5% și mai mare ca 20% a prețului de strigare.

Erarul ca licitant nu e obligat se depună vadiu. Nu sunt obligate să depună vadiu societățile pe acții și însoțirile cu sediul în Budapesta, cari pe baza alineatului 2 al §-ului 10 din articolul de lege XXX din 1889 sunt îndreptățite a emite scrisuri fonciare libere de dare, precum și Centrala însoțirilor de credit fondată pe baza art. de lege XXIII din 1898, la licitațiunile realităților însărcinate cu drept de pământ în favorul ei. În cazul acela, când în senzul legii licitantul pierde vadiul, licitantul scutit de depunerea vadiului conform §-ului prezent, e obligat a depune în depozit judecătoresc suma corespunzătoare vadiului în decurs de 8 zile, socotite dela ziua primirii decizului autorității de carte funduară.

În edictul de licitație e a se face evident și aceea, că imobilul nu se va vinde sub partea prețului de strigare amintită în §-ul 24 și că cumpărătorul e dator a întregi vadiul în senzul §-ului 24.

§. 22.

§-ul 148 al art. de lege LX din 1881 se întregește cu următoarele dispozițiuni:

Exequentul poate cere și afară de cazul §-ului 159 din art. de lege LX din 1881 înainte de emiterea edictului de licitație, ca să se facă o prețuire prin doi experți numiți din oficiu pe speșele sale. În cazul acesta edictul de licitație se emite numai după executarea prețurii și ca preț de strigare servește suma prețurii.

§. 23.

§-ul 152 a art. de lege LX din 1881 se modifică așa, că în foaia oficială se publică edictul de licitație numai odată chiar și atunci, când prețul de strigare trece peste K 4000.

§. 24.

În locul §§-lor 156—158 a articolului de lege LX din 1881:

Dacă execuția e îndreptată pe vr'un imobil pentru datoria unuia sau mai multor comproprietari, însă nu a tuturor comproprietarilor: de regulă se ordonează execuția numai pe partea executului sau executilor.

Dacă însă în decurs de 15 zile dela afișarea edictului de licitație toți ceilalți comproprietari cer prin o rugare legalizată și totodată anticipează suma trebuincioasă pentru speșele de anunț, cari trebuie să le supoarte ei: autoritatea de carte funduară ordo-

nează licitația pe întreaga realitate și pe lângă fixarea unui termen nou de licitație emite un nou edict. — Cererea aceasta nu se poate revoca.

Fiecare dintre comproprietarii petenți poate licita. Spre scopul acesta trebuie să depună din vadiu numai aceea parte, care cade pe părțile celorlalți comproprietari.

Dacă unul sau mai mulți comproprietari au cumpărat imobilul comun: cumpărătorul nu e obligat a plăti aceea parte de preț, care corespunde părții sale de proprietate. Plătirea prețului de vânzare și ștergerea sarcinilor în cazul acesta se întâmplă așa, ca și când s'ar fi ținut licitația numai pe partea celorlalți comproprietari.

§. 25.

§-ul 170 al art. de lege LX din 1881 se întregește cu următoarele dispozițiuni:

Acela care a oferit pentru imobil mai mult ca prețul de strigare, și dacă nimenea nu ofere mai mult, e dator să întregească îndată vadiul socotit cu acel percent, cu care s'a socotit la fixarea aceluia. Dacă nu satisface acestei îndatoriri ofertul nu se ia considerare, iar la licitație, care imediat trebuie continuată, nu mai poate lua parte.

Dacă la continuarea licitațiunii nimenea nu face ofert nou, iar mai înainte a licitat și altul, atunci trebuie să se declare de cumpărată prin acesta, respective dintre mai mulți licitanți prin acela, care a oferit mai mult. Dacă ofertul întrece prețul de strigare trebuie aplicate regulile alineatului premergător.

Licitantul scutit de depunerea vadiului conform § 20 nu este obligat a depune nici suma de întregire a vadiului.

§. 26.

§-ul 171 al art. de lege LX din 1881 se întregește cu următoarele dispozițiuni:

Nu se pot vinde prin licitație imobiliile supuse la darea de chirie sub jumătate, alte imobiliile sub $\frac{2}{3}$ -a parte a prețului de strigare. Dacă în urma reducerii treptate a prețului de strigare nu se face ofert care să ajungă cel mai redus preț, exmisul suspinde licitațiunea. În privința procedurii mai departe sunt dă-tători de ton §§ 176 și 177 a art. de lege LX din 1881 cu aplicarea §§-lor 21, 22 și 23 a legii prezente.

§. 27.

În locul §-ului 187 a articolului de lege LX din 1881: Dacă cineva în decurs de 15 zile după licitațiune înaintează pe lângă depunerea vadiului fixat, în cazul §-lui 25 întregit — un ofert, care e mai mare cu $\frac{1}{10}$ parte decât al cumpărătorului și totodată anticipează speșele licitațiunii nouă în conformitate cu speșele licitațiunii anterioare (plus-ofert) autoritatea de carte funduară declară de nevalidă licitația anterioară și ordonează o nouă licitație aplicând cu privire la emiterea și inmanuarea edictului de licitație regulile §§-lor 176 și 185 a art. de lege LX din 1881 și §§ 21, 22 și 23 a legii prezente. Plus-ofertul nu se poate revoca.

Alineatul 2 și 3 al §-ului 21 trebuie aplicate în mod corespunzător și în caz de plus-ofert.

Licitațiunea nouă să întâmplă după regulile generale cu aceea abatere, că:

1. plus-ofertul e obligător și atunci, dacă ofertul nu s'a prezentat la licitație;

2. dacă la licitație nu s'a făcut ofert mai mare ca plus-ofertul imobilul se declară de cumpărat prin ofertent;

3. Cumpărătorul e obligat să plătească peste prețul de cumpărare și speșele licitațiunii nouă.

Toate aceste abateri sunt a se face evidente în edictul de licitație.

Dintre mai multe plus-oferte se ia în considerare cel mai mare.

Plus-ofertul e obligator și atunci, când licitațiunea ținută pe baza aceluia s'a nimicit și s'a ordonat ținerea altei licitațiuni.

După ținerea unei licitațiuni conform §-lui prezent intrată în putere de drept, plus-oferte mai departe n'au loc.

(Va urma).

D. R.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 6 August 1908.

Contra așteptării ultimo Iuliu a ridicat mari pretenziuni față de piața de bani, ceea-ce reese foarte pregnant la iveală din ultima situație a Băncii Austro-Ungare, conform căreia nu numai s'a epuizat rezerva de bilete liberă de dare avută la 23 I. tr. ci Banca de emisiune a ajuns chiar a avea în circulațiune bilete supuse la dare în sumă de K 3 mil. Faptul acesta unii îl explică nefavorabil pentru viitorul apropiat al etalonului, considerându-l ca presemnele scumpirii conziderabile a banilor în lunile de toamnă, dar poate fi conziderat și ca un efect al cartelului băncilor mari budapestane, a cărui dispoziții, precum se știe, se vor pune în aplicare la 10 crt. După ultimo situația pieței s'a ameliorat în mod simțitor, cu toate acestea băncile mari vieneze perzistă în rezerva observată deja de un timp oarecare față de cererile de bani. Discontul privat vienez variază între $3\frac{2}{3}\%$ și 4% .

În piețele externe banii continuă a fi în abundență și etalonul neschimbat, cu excepțiunea Berlinului unde discontul privat arată tendințe de urcare.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Agricola“ însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara își publică în numărul nostru prezent bilanțul pe al VI-lea an de gestiune încheiat la 30 Iunie 1908. Bilanțul se încheie cu active totale de K 274,849.— în creștere față de 1907 cu circa K 31,000.— și la un venit brut de K 29,750.— (în 1907 K 26,207.—) cu un profit net de K 6690.— mai mare decât în anul trecut cu rotund K 500.—. Poziția principală a activelor o formează Escontul cu K 172,235.— (în 1907 K 163,137), din care sumă au fost reescontate la finele lui Iunie a. c. K 48,113.—. Imprumaturile pe vite și Cont-curent, cele dintău din acestea o specialitate a „Agricolei“, prin care ferește clientela țărănească de a ajunge pe mâna cămătarilor, au crescut cu circa K 21,000.— la K 43,918.—. Pozițiile: Bucate în magazine și Morile prezintă, cea dintăi cifra de K 8756.—, iar cea din urmă cifra de K 5068.—, pecând Realitățile proprii sunt evaluate la K 24,000.—. Precum reese din raportul direcțiunii către adunarea generală, „Agricola“ a realizat în afacerile sale de bucate o circulație de 29,683 măsuri à 30 litre în preț de K 102,585.— devenind în piața Hunedoarei regulatoarea prețului bucatelor. Cele două mori, ce le ține în arandă i-a adus un câștig de K 1302.—. Ce privește pasivele capitalul soc. se cifrează cu K 48,750.— (+ față de 1907 de K 2250.—). Rezervele au crescut dela K 7476.— la K 9318.— și se vor urcă cu do-

tația anului curent la frumoasa sumă de K 11,000.—. Poziția principală a pasivelor sunt Depozitele spre fructificare, care au crescut cu circa K 46,000 la K 146,988.—. Revirementul total a fost de K 4.661,850.—.

În raportul său către adunarea generală direcțiunea propune transformarea însoțirii în societate pe acții cu capital de K 100,000.—, împărțit în 2000 de acții à K 50.—, aceasta spre a satisface deoparte dorința creditorilor societății și a-și putea lărgi de altă parte cercul de activitate. Direcțiunea accentuează că schimbarea va fi mai mult numai o formalitate, noua societate având a sprijini și intrupă și mai departe munca legată de societățile fondate ca însoțiri, de cari se va nizu la întemeia cât mai multe în cercurile clientelei sale.

Privitor la distribuirea profitului net direcțiunea propune: 6% dividendă după capitalul plătit; fondului de rezervă K 1682.—, fondului de penziuni K 249'90, tantiema K 1693'50, pentru scopuri de binefacere K 300.—.

„Timișiana“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Timișoara. Primum dela acest institut încheierea semestrală pe sem. I. 1908, cuprinzând „Bilanțul“ și „Contul profit și pierdere“. Primul se încheie cu active totale de K 6.360,152.— față de finele anului 1907 o creștere de K 363,498.—, iar cel din urmă cu un venit brut de K 267,999.—. Dintre active au crescut față de finele anului 1907: Escontul cu circa K 122,000.— la K 2.358,333.— și Cred. camb. cu acop. ipot. cu K 278,500.— la K 1.262,637.—; pe când Imprum. hipotecare, cele de Cont-curent și Efectele proprii prezintă aproape aceeași situație ca și la finele anului trecut și anume Imprum. hip. K 1.837.076.—, Cont-curent K 162,357 și Efectele K 546,123.—. Dintre pasive au crescut Rezervele cu circa K 37,000.— la K 225,003.—, Depozitele spre fructificare dela K 2,570,088.— la K 2,685,853.— și Reescontul cu însemnata sumă de K 209,000.— la K 1,094,444.—. Profitul net al sem. I. 1908 se cifrează, incluzive suma de K 6477.— raportată din anul trecut cu K 68,276.—, ceea-ce corăspunde la o rentabilitate de $11\cdot37\%$ resp. de $22\cdot74\%$ pro an ale capitalului social de K 600,000.—.

CRONICA.

Asociația regnicolară a institutelor de bani din Ungaria. La 30 Iuliu a. c. conziliul acestei asociații a ținut în Budapesta o ședință sub prezidiul d-lui L. Mándy. La ședință au participat și membrii români d-nii P. Cosma și Ioan I. Lăpădat. Secretarul general al asociației d-l Dr. E. Hantos, prezentându-și raportul asupra activității dezvoltate în perioada expirată s'a ocupat cu reforma impozitelor cu legea contra uzurăriei, congresul funcționarilor de bancă etc. Conziliul după aceasta s'a ocupat amănunțit cu legea execuțională hotărând a lucra și de aci încolo cu toate mijloacele disponibile pentru scoaterea din vigoare a părților oneroase a acestei legi.

Obiect de discuțiune a mai format și Homestead-ul și cartelul băncilor și s'a hotărât convocarea unui congres regnicolar al institutelor de bani pe prima jumătate a lunii Octomvrie a. c.

Firme falite:

Crucian Sava, comerciant în Gyorok, tribunalul în Arad, insinuarea pretenziunilor până la 27 August, liquidarea lor la 17 Septembrie, alegerea comitetului concursual la 19 Septembrie a. c.

Firme insolvente:

Kroó Salamon, comerciant în Dej.

Banca populară ca însoțire din Ilyefalva este sub lichuidare.

Pollák Károly, pielar în Lăpușul-unguresc.

Weisz I., comerciant în Sighetul-Marmației.

S u m a r.

Bilanțul semestral al „Albinei”. — Politica Băncilor noastre. — Dela „Solidaritatea”. — Schimbarea și întregirea legii execuționale. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Agricola”, „Timișiana”. — *Cronică*: Asociația regnicolă a institutelor de bani din Ungaria. — Firme falite, Firme insolvente.

Societatea de asigurare „Dunărea”.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

Centrala în Viena:

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„Albina” inst. de credit și de economii.

„Dunărea” se ocupă:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius” fondată sub egida societății „Dunărea”.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 1 (26—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărăși economice.

„CÂMPIANA”

institut de credit și econ. societate acționară în Mocs.

CONVOCARE

P. T. D. acționari ai institutului de credit și economii „Câmpiana” societate acționară în Mocs sunt convocați pe 23 August n. c. la

Adunarea generală extraordinară pe 11 oare a. m. în localul institutului.

Programa:

1. Deschiderea adunării generale extraordinare prin președinte.
2. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor reprezentate.
3. Exmiterea alor doi verificători de către adunarea generală.
4. Raportul direcțiunii în chestia subscrierilor de acțiuni din emisiunea II-a și decideră asupra propunerii direcțiunii de a ridică capitalul cu K 50,000.
5. Votarea și modificarea statutelor, parte în vederea urcării capitalului prin a II-a emisiune, parte cu scopul de a modifica dreptul de vot și a modalității împărțirii profitului curat în chip mai oportun, apoi schimbarea duratei societății de pe timp determinat, pe timp nedeterminat și în vederea acestora modificarea §§-lor 4, 7, 8, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 32, 35, 40, 45, 46, 53, 54, 56, 59, 81, 84, apoi omiterea §§-lor 31, 70—80, 83 și 85 din statute.
6. Eventuale propuneri.
7. Închiderea adunării generale extraordinare.

Din ședința Direcțiunii ținută la Mocs în 24 Iunie 1908.

Nr. 123 [1—1]

Direcțiunea.

„VATRA”, institut de credit și economii în Cluj.

AVIZ!

Conform §-lui 10 din statutele subsemnatului institut se provoacă pe calea aceasta acționarii, cari n’au achitat încă prețul acțiunilor subscrise la acest institut, **ca până în 8 Septembrie n. a. c.**, să plătească ratele restante, căci altfel își vor pierde dreptul de acționari și sumele ce le-au plătit până acuma în contul acțiunilor trec la fondul de rezervă al societății.

Nr. 125 (1—3)

Direcțiunea.

„AGRICOLA”, însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara.**CONVOACARE**

P. T. membrii ai însoțirii economice de magazin și anticipații „AGRICOLA”, din Hunedoara — Vajdahunyad, sunt poftiți să ia parte, conform rânduielilor din statute, la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminică, în 23 August st. n. a. c., la oarele 2 d. a.,* în localul însoțirii în Hunedoara, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul anual despre afacerile gestiunii și despre starea membrilor, precum și propunerea pentru schimbarea însoțirii în societate pe acții și urcarea capitalului — prezentate de Direcțiune.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Absolutorul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului de afaceri 1907/8.
6. Alegerea a 3 membri în Direcțiune în conf. cu rânduielile statutelor.
7. Alegerea a 6 membri în comitetul de supraveghiere, în urma expirării mandatului.
8. Eventuale propuneri, înaintate în conglăsurire cu rânduielile statutelor.

Cu finea anului de gestiune 1907/8 însoțirea a avut 237 membri cu 975 quote în sumă de K 48,750.—
Hunedoara, la 27 Iulie 1908.

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al VI-lea an de gestiune. — Zárszámadás a VI-dik üzleti évről,
pe timpul dela 1 Iulie 1907, până la 30 Iunie 1908 — 1907 július hó 1-étől 1908 június hó 30-ig.

Active — Vagyon.		(Coroane).	Pasive — Teher.		(Coroane).
Cassa în numărar — Kézpénz		12,473-82	Capital însoțit — Szövetkezeti alaptőke		48,750—
Efecte proprii — Értékpapírok		870—	Fondul de rezervă — Tartalék alap	9,318—	
Escompt — Váltótárca		172,235—	Fondul de penzii — Nyugdíj alap	1,750-10	11,068-10
Imprumute pe vite și conturi curente	}	43,918-03	Depuneri spre fructificare — Betétek		148,988-14
Előlegek marhákra és Folyó számlák)				Reescompt — Visszámla	
Bucate în magazine: — Gabona a raktárokbán:			Cont-Curent — Folyó számla		8,232-60
Cucuruz — Tengeri		6,125-86	Interese transitoare — Átmeneti kamatok		2,563—
Grâu — Buza		1,390-50	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék		444-04
Ovăs — Zab		1,240-50	Profit curat — Tiszta nyereség		6,690-22
Morile — Malmok (inventar și mag. — leltár és raktár)		5,068-51			
Realități:					
Casele proprii și mag. — Saját házunk és rakt.		24,063-17			
Amortizare — Leírás		63-17			
Bon la alte bănci — Bon más pénzintézeteknél		583-48			
Mobilier: — Felszerelés:					
(magazine și birou — raktár és iroda)		1,480-96			
Amortizare — Leírás		148-96			
Capital restant — Hátralékos alaptőke		2,670—			
Interese transitoare — Átmeneti kamatok		871-46			
Diverse conturi debitoare — Különféle tartozó számlák		2,069-94			
		274,849-10			274,849-10

Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Vesztesség számla.

pe timpul dela 1 Iulie 1907, până la 30 Iunie 1908. — 1907 július hó 1-étől 1908 június hó 30-ig.

Debit — Tartozik.		(Coroane).	Credit — Követel.		(Coroane).
Interese — Kamatok:			Venite — Jövedelmek:		
pentru depuneri — betétek után		7,020-09	dela escompt — Váltóleszámitolás után		17,815-49
pentru Cont-Curent și reescompt — folyó			dela impr. pe vite și Conturi-Curente	}	3,066-72
és visszámla után		5,297-27	Marhaelőlegek és folyó szám. után		
Dare — Adó:			dela bucate și morile arândate	}	5,573-90
directă — egyenes		1,150-78	Gabona fizlettől és malmoktól		
10% după int. dep. — 10% beteti kam. után		702—	dela interese de efecte — Értékpapírok után		28—
Salare — Tisztifizetések		4,769-92	Proviziuni — Jutalékok:		
Spese — Költségek:			dela agent. mijlociri etc. — bizomány, képviselőtek stb.		2,465-95
porto, tipărituri, încălzit, luminat etc.	}	2,779-29	Chirie — Házbér		800—
porto, nyomtatványok, tuzelés, világítás, stb.					
Timbre — Bélyegek		77-40			
Chirie — Ház és raktárber		800—			
Scopuri de binefacere — Emberbaráti czélok		250-96			
Amortizare — Leírás		212-13			
Profit curat — Tiszta nyereség		6,690-22			
		29,750-06			29,750-06

Hunedoara (Vajdahunyad), 30 Iunie 1908.

Vasile C. Osvadă m. p.,
director executiv — intéző igazgató.

Aurel Răuciu m. p.,
contabil — könyvelő.

Membrii direcțiunei — Igazgatósági tagok:

Dr. George Dubleşiu m. p., prezident — elnök. Nicolau Macrea m. p., cassar — pénztárnok. Nicolae Rimbaş m. p.
Smidt Feri m. p. George Rain m. p. Teofil Tulea m. p.

Conturile prezente le-am revidat și aflat în deplină ordine — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Dr. August Dragits m. p. Dr. Victor Bontescu m. p. Irimie Muntean m. p. Const. Dăncilă m. p. Manasie Jar m. p.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul semestral cu 30 Iunie 1908.		(Coroane)	PASIVA.
		K	f		K f
Casa în numărar		66,450	73	Capital social: 12,000 acțiuni à K 200	2.400,000—
Monete		5,711	37	Fondul de rezervă al acționarilor	330,000—
Cambii de bancă	12.638,853	31		Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500,000—
Impr. hipot. în scrisuri fonc. 8.556,321·10				Fondul special de rezervă	125,171·50
„ „ în numărar	346,584	75	8.902,905	Fondul de penziuni al funcționarilor	585,903·80
Credite personale		1.369,442	40	Depuneri spre fructificare	16.336,879·87
Credite cambiale cu acoperire hipot.		1.892,669	97	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	900,000—
Credite de cont curent		3.323,542	49	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulațiune	3.706,000—
Avansuri pe efecte publice		42,369	50	Scrisuri fonciare cu 4½% în circulațiune	2.300,000—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare		485,986	20	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune	126,000—
Efecte publice		3.082,816	74	Cambii de bancă reescomptate	3.898,858·61
Acții dela diverse bănci		100,800	—	Diverse conturi creditoare	1.147,244·94
Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare		540,383	25	Dividende neridicate	6,776—
Efectele fondului de penziuni al funcționarilor institutului		208,319	—	Interese anticipate	134,514·07
Interese după efecte		27,614	93	Interese tranzitoare de scris. fonc.	100,092·50
Mobilier		4,000	—	Profit net	163,100·09
Diverse conturi debitoare		68,675	64		
		32.760,541	38		32.760,541·38

BCU Cluj Central University Library Cluj

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Pierdere.		(Coroane)	CREDIT.
		K	f		K f
Interese:				Interese:	
pentru dep. spre fructificare	361,138	51		dela cambii de bancă	367,278·24
pentru scrisuri fonciare	150,478	79		„ împrumuturi hipotec.	222,186·57
pentru împrumuturi luate pe efecte	16,958	11	528.575·41	„ credite personale	54,105·73
Spese:				„ efecte publice	68,251·52
Salare	71,555	76		„ credite camb. cu acop. hipot.	53,134·94
Bani de quartir	13,137	50		„ credite de cont-curent	81,078·12
Imprim., registre, porto, diverse	24,152	94		„ avansuri pe efecte	1,146·30
Marce de prezență	4,350	—	113,196·20	Chirie	4,088·15
Contribuțiune:				Provizioni	11,167·79
directă	20,912	58			
10% dare la interesele dela depuneri	36,653	08	57,565·66		
Profit net	163,100	09			
		862,437	36		862,437·36

Sibiiu, 30 Iunie 1908.

Cosma m. p.,
director executiv.Iosif Lissai m. p.,
contabil-șef.Șuluț m. p.,
prezident.Dr. E. Beu m. p.,
membru al direcțiunei.St. Stroia m. p.,
membru al direcțiunei.